

Силабус курсу ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма – Середня освіта (Французька мова і література)

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: відповідно до розкладу

Консультації: відповідно до графіка

Мова викладання: українська



Керівник курсу

кандидат філологічних наук, доцент **Наталія Левківна Дашенко**

контактна інформація: nataladash@elr.tnpu.edu.ua

Опис дисципліни

Зміст курсу включає ознайомлення з: викликами сучасного медійного простору України; шляхами формування критичного мислення; способами розпізнавання фейків; шляхами визначення вірогідності онлайн-контенту; особливостями мови ворожнечі в мас-медіа; специфікою спілкування у соціальних мережах; школами, жанрами й інструментами кінематографа; ознаками взаємодії сучасної української література і медіакультури.

Навчальний контент

№ з/п	Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1 СУЧАСНИЙ МЕДІАПРОСТІР: ПРОБЛЕМИ, ЗАГРОЗИ, ПРОТИДІЯ		
1.	Тема 1. Медійний простір України: сучасні виклики	компетентності: <ul style="list-style-type: none">– здатність критично оцінювати медіатексти й виявляти маніпулятивний контент медіа;– готовність здійснювати аргументований критичний огляд медіапродукту;– здатність застосовувати раціональні методи пошуку, відбору, систематизації та використання аудіовізуальної та друкованої інформації, здійснювати перевірку та класифікацію джерел інформації, розрізняти інформацію за рівнем впливу на особистість;– аналізувати й оцінювати медіаповідомлення;– здатність усвідомлювати соціальні контексти дезадаптації;– готовність самостійно створювати медіапроекти в галузі професійної діяльності вчителя, долати негативні тенденції, що створюють ЗМІ;– формувати у майбутніх вихованців культуру спілкування в інформаційному суспільстві

2.	Тема 2. Шляхи формування критичного мислення	компетентності: <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати передумови та причини події; – втілювати ідеї завдяки онлайн-інструментам; – ефективно шукати інформацію; – знаходити першоджерела та працювати з ними; – відрізняти факти від суджень; – виявляти плагіат; – аналізувати візуальні та відеоряди; – верифікувати медіапродукт та виявляти фейки у ньому
3.	Тема 3. Як розпізнати фейк	компетентності: <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати медіаматеріали; – ставити питання, обґрунтовувати власну позицію; – аналізувати передумови та причини подій; – оцінювати й інтерпретувати події; – ідентифікувати стереотипи і протидіяти їм; – ідентифікувати прояви пропаганди; – ідентифікувати фейки й інструменти маніпуляції; – базові навички емоційного інтелекту; – працювати з джерелами і першоджерелами; – використовувати медіа для соціального блага
4.	Тема 4. Верифікація онлайн-контенту	компетентності: <ul style="list-style-type: none"> – ефективно шукати інформацію; – знаходити першоджерела та працювати з ними; – відрізняти факти від суджень; – виявляти плагіат; – аналізувати візуальні та відеоряди; – верифікувати медіапродукт та виявляти фейки у ньому
5.	Тема 5. Мова ворожнечі в масмедіа	компетентності: <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати медіаматеріали; – ідентифікувати лексеми з негативною конотацією; – працювати з джерелами інформації та першоджерелами; – оцінювати на інтерпретувати події; – аналізувати причини подій та наслідки, до яких вони можуть призвести; – оцінювати нетолерантне висвітлення журналістами чутливих для суспільства тем; – ідентифікувати та протидіяти стереотипам; – уникати прояви негативних впливів; – ідентифікувати та протидіяти маніпуляції
6.	Тема 6. Рецепція кіноконтенту: школи, жанри, інструменти	компетентності: <ul style="list-style-type: none"> – інформаційна грамотність: вміння ефективно шукати інформацію; вміння шукати джерела та працювати з ними; – медіаграмотність: вміння аналізувати твори кіномистецтва
7.	Тема 7. Через монітор екрана: як дивитись якісне	компетентності: <ul style="list-style-type: none"> – медіаграмотність: розуміння, як працюють медіа: власники, журналістські стандарти, редакційна політика; – медіаграмотність: вміння аналізувати рекламу, розрізняти її типи (соціальна, комерційна, піар,

		<p>контекстна реклама тощо);</p> <ul style="list-style-type: none"> – критичне мислення: вміння оцінювати та інтерпретувати події; – стійкість до впливів: вміння ідентифікувати інструменти маніпуляції (через псевдоекспертів, маніпулятивні фото, відео, тексти, статистику); – інформаційна грамотність: вміння відрізнити факти від суджень
8.	Тема 8. Як розпізнати маніпуляції та протистояти їм	<p>компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – інформаційна грамотність: вміння ефективно шукати інформацію; вміння шукати джерела та працювати з ними; – критичне мислення: вміння оцінювати та інтерпретувати події; – цифрова безпека: менеджмент приватності, розуміння цифрового сліду
9.	Тема 9. Аналіз текстів: розпізнавання маніпуляцій	<p>компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати неправдиву інформацію та джінсу за характерними ознаками; – аналізувати фото, лого, символи, постери, інфографіку, інші візуальні ряди; – ідентифікувати прояви пропаганди, тролів і ботів; – розпізнавати вплив медіа на емоції

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 02	Світоглядна. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. Емоційний інтелект. Когнітивна гнучкість. Здатність до емоційної стабільності, толерантності
ЗК 06	Інформаційна компетенція. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел
ФК 07	Психолого-педагогічна. Здатність планувати та організовувати роботу в галузі освіти, впроваджувати інноваційні технології в системі професійної освіти. Вміння використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище. Здатність керувати навчальними / розвивальними проектами
ПРН 1	Дослідницька. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати
ПРН 8	Технологічна. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем

Література і джерела

1. Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. Абетка візуальної грамотності / за ред. О. Волошенюк, В. Іванова, Р. Євтушенко. Київ : АУП, ЦВП, 2019.
2. Біличенко О. Художня література в інформаційно-комунікаційному просторі сучасності: монографія. Слов'янськ : СДПУ, 2012. 352 с.
3. Вуйтік Н. 15 ресурсів для перевірки інформації. URL: <https://medialab.online/news/15check/>
4. Земляна І. Журналіст і (не)безпека : посібник для журналістів, які працюють в небезпечних зонах. Київ, 2016. URL : <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalyst-i-nebezpeka.pdf>
5. Іванов В. Ф., Шкоба О. Я. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів *Інформаційне суспільство*. 2012. Вип. 16. С. 41–52. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/is_2012_16_10.pdf
6. Крейг Сільверман. Посібник з верифікації; переклад, літ. ред. та верстка – В. Білоусов. URL: http://verificationhandbook.com/downloads/verification.handbook_ua.pdf
7. Онлайн-курс «Новинна грамотність» URL: <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>
8. По той бік новин. URL: <https://www.facebook.com/behindtheukrainenews/>
9. Поплавська Н. М., Дашенко Н. Л., Мединська О. Я. Ключові освітні компетентності і компетентності інфомедійної грамотності. *Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти* : збірник статей / редкол. : В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Академія української преси, IREX, Центр Вільної преси, 2021. С. 83-108. URL: <https://www.aup.com.ua/zbirnik-statey-infomediyna-gramotn/>
10. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Posibnyk_z_mediagramotnosti_2019_ukr.pdf
11. Програма Ради Європи з медіа-грамотності Pestalozzi. URL: http://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Documentation_Centre/ML_resources_en.asp#TopOfPage
12. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства / О. С. Онищенко, В. М. Горючий, В. І. Попик та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. Вернадського. Київ, 2013. 220 с.
13. Список рекомендацій, резолюцій і декларацій Кабінету Міністрів у сфері медіа. URL: http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/cm_EN.asp
14. Як відрізнити справжні новини від брехні, маніпуляцій і напівправди. Інструкція. URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/85998/Jak_vidriznaty_spravzhni_novyny_vid_brehni_manipulacij?a_srt=1
15. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? : Аналіз. Київ : Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. URL : <http://www.aup.com.ua/yak-mozhna-protidiyati-fejkovim-novina/>

Політика оцінювання

- ✓ **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов’язковим компонентом поточного оцінювання. За об’єктивних обставин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-формі за погодженням із деканатом і керівником курсу.
- ✓ **Політика щодо академічної доброчесності:** участь у різних формах аудиторної активності має ґрунтуватися на опрацьованих джерелах, літературі та особистому їх осмисленні, а також на власному інформаційно користувацькому досвіді. Індивідуальні (колективні) творчі проекти мають відзначатися оригінальністю й не містити будь-яких форм плагіату. Поточне оцінювання та оригінальний творчий проект є підставою для зарахування прослуханого курсу.
- ✓ **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** індивідуальні (колективні) творчі проекти мають бути представлені не пізніше ніж за тиждень після закінчення аудиторних занять. Допускається пізніша подача на підставі поважних причин. Перескладання модулів не передбачається.

Оцінювання

Види оцінювання	Стационар (% від остаточної оцінки)	Заочна форма навчання (% від остаточної оцінки)
-----------------	-------------------------------------	---

Модуль 1 (теми 1-9): усне опитування, практичні і тренінгові завдання, анкетування	75	80
Модуль 2: представлення (презентація) індивідуального (колективного) творчого проєкту	25	20